

Evelyn Martinez, välkänd kulturarbetare under 40 år:

– Vi kommer tillbaka till makten!

I Nicaragua finns det ingen kulturpolitik. Kulturprofilen och kulturarbetaren Evelyn Martinez är kritisk till dagens ställning för kulturen och menar att den enda regering som har haft en uttalad kulturpolitik var den sandinistiska regeringen.

Evelyns curriculum är imponerande. Hon startade som pianist mycket ung med ambitionen att bli konsertpianist. Den drömmen grusades på grund av att det inte fanns stöd till musikutbildning. Som fjortonåring (1963) gick hon en kurs i deklamation vilket blev inkörsporten till en lång och mångfacetterad karriär. Två år senare var hon med att grunda *Comedia Nacional* i vilken hon var medlem fram till 1974.

Nu har Evelyn firat sitt 40-årsjubileum som artist och det gjorde hon med att öppna Fonden Evelyn Martinez i den historiska avdelningen vid UCA-universitetet. Där finns i dag bevarat artiklar och material som beskriver hela hennes artistiska karriär. Under årens lopp har Evelyn hedrats med en rad utmärkelser, från 1965 fram till 2004. Evelyn har förutom teatern medverkat i filmer, radioteater och television och är i dag både sångerska (mest tango och jazz) och diktläsare. Hon har uppträtt med teater i USA (Kalifornien och Miami), Costa Rica, Guatemala, Kuba, El Salvador och Sverige (1992). Hon har även deltagit i den prisbelönta tv-serien för ungdomar *Sexto sentido*, som stiftelsen *Puntos de Encuentro* fortfarande sänder.

1980-talet den bästa tiden

För Evelyn var 1980-talets Nicaragua den bästa epoken vad gäller kultur, trots att hon bittert medger att det fanns kottier och att hon själv blev utsatt för utfrysning av vissa grupper. Chuno Blandón gav dock henne arbete vid Radio Sandino och tack vare kommandanten Jaime Wheelock fick hon arbete vid kulturministeriet.

Evelyn hävdar att regeringen hade en uttalad kulturpolitik och att det gjordes stora ansträngningar för att stödja olika kulturyrtingar och verkligen se till att det inte endast var en överklass som kunde utöva och njuta

Sandinisterna gjorde stora ansträngningar för att stödja olika kulturyrtingar och såg till att inte enbart överklassen kunde njuta av dessa, säger Evelyn Martinez.

FOTO: BERIT SVENSSON H

av dessa. Under detta decennium var det mest politisk teater som spelades och tyvärr befrämjades inte kvaliteten tillräckligt. Hon var därför 1989 med att grunda teatersällskapet *Teatro Talia*, under ledning av den argentinske regissören Pedro Galarza. Man satte upp en rad internationellt kända teaterstycken, varav en av dessa Strindbergs *Fröken Julie*.

Evelyn medverkade i flera filmer under 1980-talet, bland annat i *Sandino* regisserad av chilensen Miguel Littin, som kanske också är känd hos den svenska publiken.

På frågan vilken teaterpersonlighet som haft mest betydelse för henne svarar hon utan tvekan ”Blanca Amador, men framför allt Pilar Aguirre”, landets främsta aktriss fram till sin död för cirka tio år sedan. Pilar var som en mor för Evelyn som gav henne solidaritet, personligt stöd och bidrog till hennes artistiska utveckling.

Även en politisk person

Evelyns bakgrund kan nog benämnas som ganska borgerlig, men av fadern ärvde hon ett stort politiskt intresse och ett klart ställningstagande för fattiga och utsatta, mot Somoza-regimen. Tillsammans med familjen bodde Evelyn tidvis i Kalifornien. Under sin ungdom startade hon solidaritetskommittéer i staden San José, i Kalifornien, där man gjorde insamlingar till Nicaragua och informationsarbete. Hon flyttade tillbaka till hemlandet

Nicaragua 1981 för gott och lämnade de flesta i familjen kvar i USA. Hennes två barn bor fortfarande kvar i USA så hon ser dem och de fem barnbarnen sällan.

Ganska ofta kan man läsa artiklar av Evelyn i dagspressen, ibland om kultur men lika ofta politiska inlägg. Hon smyger inte med att hon är en trogen adept till Daniel Ortega och klassar Herthy Lewites i samma ordalag som Daniels fru Rosario Murillo gjort i flera inlägg i tidningarna: korrupt, förrädare, CIA-agent etcetera.

Bristen på kulturpolitik

Evelyn menar att ingen av regeringarna som suttit vid makten sedan 1990 har haft en politisk vilja till att verkligen utveckla kulturen, till att ge ett ovillkorligt stöd till denna.

– Visst finns det ganska bra teatergrupper i landet, men de ser bara till sitt eget och emellanåt känns det som om de säljer ut kulturen, det blir nämligen inga presentationer utan sponsring. Vad som behövs är ett fastställt stöd från staten, till exempel borde landet ha en nationell teatertrupp för att utveckla scenkonsten. Endast FSLN kan garantera en statlig kulturpolitik. *La Convergencia* kommer att växa sig allt starkare och vi kommer att komma tillbaka till makten!

Berit Svensson H.
VFSN-koordinatör i Nicaragua